

**UCHWAŁA NR LXVII/653/23
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYRZECZU**

z dnia 30 maja 2023 r.

w sprawie gminnego programu wspierania rodziny w gminie Międzyrzecz na lata 2023-2025

Na podstawie art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.¹⁾)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny program wspierania rodziny w Gminie Międzyrzecz na lata 2023-2025 w brzmieniu jak w załączniku do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Międzyrzecz

Katarzyna Budych

¹⁾ zmiany ustawy ogłoszono w Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, poz. 2140, z 2023 r. poz. 403.

Załącznik do uchwały Nr LXVII/653/23
Rady Miejskiej w Międzyrzeczu
z dnia 30 maja 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIĘDZYRZECZ NA LATA 2023-2025

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie.
2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.
3. Zakres Programu.
4. Diagnoza środowiska lokalnego.
 - 4.1. Demografia.
 - 4.2. Bezrobocie.
 - 4.3. Pomoc Społeczna
 - 4.4. Praca socjalna.
 - 4.5. Program „Posiłek w szkole i w domu”.
 - 4.6. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2022.
 - 4.7. Program „Opieka Wytchnieniowa”-edycja 2022).
 - 4.8. Asystent rodziny.
 - 4.9. Piecza zastępcza.
 - 4.10. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - 4.11. Karta Dużej Rodziny.
 - 4.12. Inne formy wspierania rodziny w latach 2020-2021.
 - 4.13. Opieka nad małym dzieckiem.
 - 4.14. Prawo oświatowe.
 - 4.15. Poradnictwo specjalistyczne.
5. Adresaci Programu.
6. Zasoby i partnerzy w realizacji Programu.
7. Cele Programu, zadania, wskaźniki ich realizacji.
8. Monitoring i ewaluacja Programu.
9. Źródła finansowania.
10. Podsumowanie.

1. Wprowadzenie

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 poz. 998 ze zm.). Model i kierunki działania jakie wprowadził ustawodawca to nowe rozwiązania, które zmieniają obecnie funkcjonujący system wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Obowiązek wspierania w/w rodziny ustawowo spoczął na samorządach gminnych. Jest on realizowany przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

Art.176. pkt 1 w/w ustawy nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Nowy system ma za zadanie wesprzeć rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Aby mógł on przynosić pożądane efekty niezbędnym jest położenie szczególnego nacisku na profilaktykę oraz pomoc rodzinie biologicznej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej należy traktować jako ostateczność, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Samorządy lokalne w pełni odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Budowanie lokalnego systemu opieki wynika stąd, że środowisko lokalne, obok rodziny, stanowi najważniejszy czynnik socjalizacji, nieodłączny i nieuchronny element otoczenia życia jednostki. Rodzina zaś jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, ponieważ kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Zainteresowanie sprawami rodziny wynika z wpływu na rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny jej członków, a w szczególności dzieci. Dzięki oddziaływaniom opiekuńczym i wychowawczym, rodzina przygotowuje dziecko do samodzielnego życia w społeczeństwie już jako dorosły człowiek. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka. Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Współczesne czasy zdecydowanie nie są łatwym okresem dla rodziny, gdyż znajduje się ona pod wpływem wielu czynników i oddziaływań zewnętrznych, które są konsekwencją jej wielorakich przemian. Jedne z nich wywierają pozytywny wpływ, ponieważ poprawiają jej warunki życia, np. postęp techniczny, osiągnięcia medycyny, natomiast inne powodują jej dezintegrację i dezorganizację, naruszają podstawowe normy funkcjonowania rodziny i jej członków. Zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza spowodowała przemiany w życiu rodziny, pojawiły się zagrożenia, które niejednokrotnie spowodowały kryzys rodziny. Nastąpił

rozpad rodzin dużych, wielopokoleniowych, zintegrowanych przestrzennie i społecznie, na rzecz rodzin małych, dwupokoleniowych. Ponadto zwiększyła się liczba rodzin niepełnych, związków nieformalnych, rodzin małodziejnych. Nastąpił wzrost liczby rozwodów oraz zwiększyła się liczba małżeństw bezdzietnych.

Przemiany społeczno-gospodarcze w ciągu ostatnich lat spowodowały również zmiany w poziomie aktywności zawodowej. Na skutek reorganizacji rynku pracy pojawiło się zjawisko bezrobocia, które dotknęło wielu rodzin, przez co stało się źródłem konfliktów, spadku dochodów i obniżenia ich stopy życiowej. Negatywne zjawiska wynikające z trudności rynku pracy, braku stabilizacji warunków życia i ich drastycznego pogarszania się, poświęcania mniejszej ilości czasu dla rodziny z powodu konieczności ciągłego poszukiwania źródeł zarobkowania, powodują wielkie zagrożenia dla rodzin i są źródłem wielu kryzysów. Poważnym problemem, który dotyka rodziny jest fakt nadużywania alkoholu, który bywa przyczyną rozpadu rodziny, a także przestępstw przeciwko rodzinie, tj.: przemocy w rodzinie, zaniedbania w rodzinie, wykorzystywania seksualnego. Nieprawidłowości w rodzinie przejawiają się w braku właściwej opieki nad dziećmi, niewłaściwymi wzorcami zachowań, zaniedbaniami, nieporadnością, uzależnieniami. Stają się przyczyną niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, które przejawia się w picciu alkoholu przez nieletnich, paleniu papierosów, wagarach, narkomanii, kradzieży, agresji, nadpobudliwości, trudności w nauce, braku umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej i w środowisku.

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców, sprawowana jest piecza zastępcza, organizowana przez powiat. Na mocy w/w ustawy gmina zobowiązana jest do pokrywania kosztów za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Międzyrzecz na lata 2023 - 2025 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Międzyrzecz w latach 2019-2022. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci.

2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

- 2.1 Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 406, z późn. zm.),
- 2.2 Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140, z późn. zm.),
- 2.3 Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.),
- 2.4 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.),
- 2.5 Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 390),
- 2.6 Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 581, z późn. zm.),
- 2.7 Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 230 ze zm),
- 2.8 Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
- 2.9 Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744, z późn. zm.),
- 2.10 Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 poz. 2230, z późn. zm.),
- 2.11 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025.

3. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Międzyrzecz. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie i mieć świadomość, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które m.in. przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz pomocy w przewyżnianiu problemów opiekuńczo – wychowawczych, jak również ubóstwa bądź zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie.

4. Diagnoza środowiska lokalnego.

4.1. Demografia.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku liczba mieszkańców Gminy Międzyrzecz wynosiła 24462 osób. Gęstość zaludnienia: 80 osób / km². Powierzchnia Gminy wynosi 315,3 km². Gmina Międzyrzecz ma 24 462 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 41,9% ludności powiatu. Gmina stanowi 22,7% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Międzyrzecz. (źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Międzyrzecz>).

Liczba mieszkańców ogółem w podziale wiekowym:

0 - 14 lat – 15,2 % (% w województwie lubuskim – 15,1)
15 - 64 lat – 65,6 % (% w województwie lubuskim – 66,1)
powyżej 65 lat – 19,2 % (% w województwie lubuskim – 18,8)

Z tego:

<u>Podział wiekowy kobiet</u>	1 <u>Podział wiekowy mężczyzn:</u>
0 - 14 lat – 14,5 % (% w województwie lubuskim – 14,3)	0 - 14 lat – 16,00 % (% w województwie lubuskim – 15,9)
15 - 64 lat – 63,4 % (% w województwie lubuskim – 63,9)	15 - 64 lat – 67,9 % (% w województwie lubuskim – 68,5)
powyżej 65 lat – 22,2 % (% w województwie lubuskim – 21,8)	powyżej 65 lat – 16,00 % (% w województwie lubuskim – 15,6)

W roku sprawozdawczym 2021 (dane na dzień 31.12.2021)

Kobiety stanowią 51,2 % populacji gminy (12534 osób), mężczyźni zaś 48,8 % (11928 osób).

W latach 2020-2021 liczba mieszkańców zmalała o 1,8 %.

Zgony – 309 (kobiety – 146, mężczyźni – 163, dziewczynki – 0, chłopcy – 1)

Urodzenia żywe – 199 (dziewczynki 94, chłopcy 105)

Małżeństwa zarejestrowane w USC w Międzyrzeczu: 75

Struktura stanu cywilnego Gminy Międzyrzecz na dzień 31.12.2021 przedstawia się następująco:

- 30,3 % mieszkańców Gminy jest stanowią mieszkańcy stanu wolnego.
- 54,7% mieszkańców Gminy żyje w małżeństwie.
- 4,9% mieszkańców Gminy jest po rozwodzie.
- 9,2% mieszkańców Gminy to wdowy/wdowcy.

Struktura wieku ludności Gminy Międzyrzecz na dzień 31.12.2021 przedstawia się następująco:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym 18,1 % populacji Gminy
- liczba osób w wieku produkcyjnym 58,9 % populacji Gminy.
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym 23 % populacji Gminy.

4.2. Bezrobocie.

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe tabele, oparte na materiale Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu, przedstawiają dane dotyczące stanu ludności oraz dynamikę zmian w tym zakresie w powiecie międzyrzeckim w latach 2020 – 2022 w podziale na ekonomiczne grupy wieku oraz aktualny stan bezrobocia.

Tabela 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw i powiatów

	Stan w końcu grudnia 2022 r.	Stan w końcu grudnia 2021 r.	Stan w końcu grudnia 2020 r.
Polska	812,3	895,2	1046,4
Lubuskie	15,7	18,2	23,7
Powiat Międzyrzecki	1,3	1,4	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego/ Urzędu Pracy w Międzyrzeczu¹

Dane o liczbie mieszkańców Powiatu Międzyrzeckiego na przestrzeni lat 2020-2022 mają tendencję spadkową. Podobna sytuacja jest zarówno w województwie lubuskim jak i kraju.

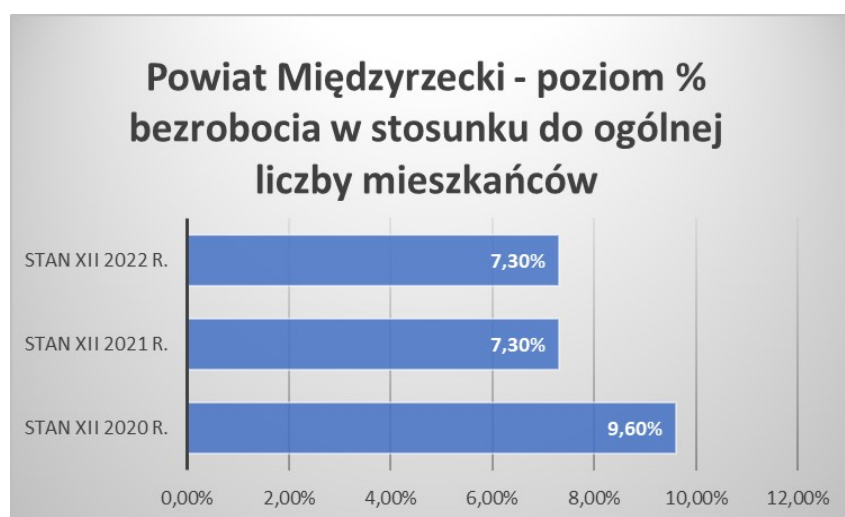
Tabela 2. Poziom bezrobocia w latach 2020/2022

W procentach	Stan w końcu grudnia 2022 r.	Stan w końcu grudnia 2021 r.	Stan w końcu grudnia 2020 r.
Polska	5,2 %	5,4 %	6,2 %
Lubuskie	4,4 %	4,9 %	6,2 %
Powiat Międzyrzecki	7,3 %	7,3 %	9,6 %

¹ Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu - <https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy/statystyki-graficzne#/statistics/08030>

Dane procentowo wskazujące odsetek osób bezrobotnych w Powiecie Międzyrzeczkim na przestrzeni lat 2020-2022 mają tendencję spadkową. Podobna sytuacja jest zarówno w województwie lubuskim jak i kraju.

Tabela 3. Bezrobocie w Gminie Międzyrzecz w latach 2020/2022

² Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu - <https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/statystyki-graficzne#/statistics/08030>

Bezrobotni wg zamieszkania, stan na koniec Grudzień 2022 r.

	Z prawem do zasiłku		Do 30 tego roku życia		Powyżej 50 tego roku życia		Długotrwale bezrobotni		Bez kwalifikacji zawodowych			
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety		
Miasto i Gmina Międzyrzecz	496	249	71	35	121	68	135	47	175	101	180	94
Miasto Międzyrzecz	309	154	45	21	75	42	84	32	110	64	107	57
Gmina Międzyrzecz	187	95	26	14	46	26	51	15	65	37	73	37

Bezrobotni wg zamieszkania, stan na koniec Grudzień 2021 r.

	Z prawem do zasiłku		Do 30 tego roku życia		Powyżej 50 tego roku życia		Długotrwale bezrobotni		Bez kwalifikacji zawodowych			
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety		
Miasto i Gmina Międzyrzecz	486	270	126	83	113	75	133	44	195	114	172	92
Miasto Międzyrzecz	301	175	84	57	70	47	77	27	111	67	107	67
Gmina Międzyrzecz	185	95	42	26	43	28	56	17	84	47	65	2

Bezrobotni wg zamieszkania, stan na koniec Grudzień 2020 r.

	Z prawem do zasiłku		Do 30 tego roku życia		Powyżej 50 tego roku życia		Długotrwale bezrobotni		Bez kwalifikacji zawodowych			
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety		
Miasto i Gmina Międzyrzecz	689	364	145	83	168	108	184	54	293	158	238	128
Miasto Międzyrzecz	422	223	87	51	92	62	114	34	171	93	144	85
Gmina Międzyrzecz	253	129	49	23	76	48	72	21	109	66	89	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego/ Urzędu Pracy w Międzyrzeczu³

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w Gminie Międzyrzecz na przestrzeni lat 2020-2022

Obszar	2020		2021		2022		Wartość o ile osób spadł poziom bezrobocia		Wartość o ile % spadł poziom bezrobocia	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
Miasto i Gmina Międzyrzecz	689	364	486	270	496	249	-293	-155	-43%	-43%
Miasto Międzyrzecz	422	223	301	175	309	154	-188	-106	-45%	-48%
Gmina Międzyrzecz	253	129	185	95	187	95	-119	-61	-47%	-47%

³ Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu - <https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/statystyki-graficzne#/statistics/08030>

4.3. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

Gmina Międzyrzecz realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i przekazywane są w formie dotacji lub pochodzą z budżetu Gminy Międzyrzecz.

W 2021 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu objął pomocą ogółem 1320 rodziny, a w 2022 roku 1210 rodzin. Analiza danych w okresie 2021 - 2022 wskazuje na wzrost liczby rodzin niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo, wymagających pomocy specjalistów, a także wzrost liczby osób korzystających z niefinansowych form pomocy, m.in. pomocy w formie pracy socjalnej udzielono: w 2021 roku – 106 rodzinom, w 2022 roku – 134 rodzinom.

W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” pomocą objęto: w 2021 roku – 111 rodzin, a w 2022 roku – 115 rodzin. Wśród ogólnej liczby rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu istotny odsetek stanowią rodziny borykające się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. W 2021 roku było to niespełna 3% wszystkich rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a w 2022 roku – ponad 6% rodzin.

Głównymi przesłankami do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2022 były: ubóstwo 167 rodzin (2022 r.), bezrobocie: 102 rodziny (2022 r.), niepełnosprawność: 145 rodzin (2022 r.), długotrwała choroba: 194 rodziny (2022 r.), bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych – 74 rodziny, bezdomność – 31 osób, alkoholizm 14, narkomania – 2 przemoc w rodzinie - 2.

Inne przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, m.in. potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego były równie istotne, lecz występowały w mniejszym natężeniu.

Zapewniając pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w 2022 roku przyznawał świadczenia pieniężne, m.in. w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych, jak również w postaci niepieniężnej, np. w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Tabela 5. Rodzaje i realizacja świadczeń na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2021 r.	Liczba świadczeń 2022 r.
1	Zasiłek stały	176	169
2	Zasiłek okresowy	183	134

⁴Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu - <https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizi/statystyki-graficzne#/statistics/08030>

3	Zasiłek celowy	265	184
4	Posiłek	124	264
5	Usługi opiekuńcze	70	88
6	Poradnictwo	127	94
7	Interwencja kryzysowa	171	89
8	Praca socjalna	204	157
9	Asystentura rodziny	38	36
10	Sprawienie pogrzebu	39	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

4.4. Praca socjalna.

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanego przez rodzinę lub osobę dochodu. W 2022 r. tą formą wsparcia objęto 134 rodziny. W porównaniu do ubiegłego roku problemy rodzin w których świadczone pracę socjalną nie uległy znacznej zmianie, jednak w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie oraz przyjazdem do Polski obywateli z Ukrainy wzrosła liczba środowisk, które pracownicy socjalnej monitorują i wspierają poprzez prowadzenie pracy socjalnej.

W roku 2022 Ośrodek Pomocy Społecznej sprawił 30 pogrzebów, w tym szczątków dzieci martwo urodzonych oraz osób dorosłych.

Zespół ds. pracy socjalnej objął wsparciem pracy socjalnej 134 rodziny, brał udział w 50 interwencjach/zgłoszeniach.

Rodziny te wymagały pomocy z uwagi na:

- niewydolność opiekuńczo- wychowawczą,
- uzależnienia,
- bezrobocie,
- przemoc w rodzinie,
- niepełnosprawność intelektualną , fizyczną, psychiczną,
- stan zdrowia,
- niezaradność życiową,
- wycofanie społeczne,
- brak umiejętności w pokonywaniu problemów dnia codziennego,
- wiek,
- pandemię COVID-19,
- konflikt zbrojny w Ukrainie (uchodźcy z Ukrainy).

Klienci tut. Ośrodka uzyskali pomoc ze strony pracowników socjalnych w kierunku:

- 1) podjęcia zatrudnienia,
- 2) pomoc terapeuty uzależnień,
- 3) pomoc w uzyskaniu poradnictwa specjalistycznego,
- 4) podniesienia kompetencji rodzicielskich,

- 5) uzyskania świadczenia uzupełniającego 500 +,
- 6) pomoc w uzyskaniu renty lub emerytury,
- 7) uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności,
- 8) pomoc w sprawach zadłużeń związana z rozłożeniem na raty lub umorzeniem,
- 9) pomoc w wypełnianiu dokumentów,
- 10) umieszczenia klienta bez zgody w DPS lub ZOL (uzyskanie zgody sądu i skompletowanie dokumentów),
- 11) zorganizowaniem pochówku,
- 12) umawianie wizyt lekarskich,
- 13) uczestniczenie z klientem w załatwianiu spraw Urzędowych,
- 14) kierowanie do terapeuty, prawnika, psychologa,
- 15) powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych,
- 16) sporządzanie wniosków do Sądu w imieniu uchodźcy z Ukrainy lub z ramienia OPS o ustanowienie ich opiekunami tymczasowymi dla małoletnich obywateli Ukrainy,
- 17) monitorowanie rodzin w kierunku właściwego wypełniania roli opiekunów tymczasowych,
- 18) kierowanie obywateli Ukrainy do odpowiednich instytucji, punktów wydawania odzieży, żywności, środków czystości.

Pracownicy socjalni podejmowali również współpracę z różnymi instytucjami w celu uzyskania szerszej możliwości rozwiązania problemów w rodzinie. Podjęli współpracę m.in. z :

- 1) Szkołami,
- 2) Poradnią Psychologiczną- Pedagogiczną,
- 3) MCLU,
- 4) PCPR,
- 5) Kuratorami,
- 6) Sądem,
- 7) Zespołem Środowiskowego Leczenia Psychiatrycznego,
- 8) Pielęgniarkami Środowiskowymi,
- 9) Położnymi,
- 10) Lekarzami Rodzinnymi,
- 11) Komornikami,
- 12) Zakładem Gospodarki Lokalowej,
- 13) Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- 14) Policją,
- 15) Prokuraturą Rejonową w Międzyrzeczu,
- 16) Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- 17) Charytatywną organizacją katolicką „Caritas”,
- 18) Stowarzyszeniem kuratorów sądowych „DECEM”,
- 19) Stowarzyszeniem „Winda”.

W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie pracownicy socjalni uczestniczyli w zbiórkach, segregacji oraz wydawaniu odzieży, żywności, środków higienicznych obywatelom

Ukrainy. Pracownicy socjalny sporządzili 15 wniosków do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Międzyrzeczu o ustanowienie obywatela Ukrainy opiekunem tymczasowych dla małoletnich dzieci, które przyjechały do Polski bez opiekuna prawnego. W 8 rodzinach pracownicy socjalni pomagali sporządzić w/w wniosek do Sądu. Ogólnie Sąd ustanowił 25 opiekunów tymczasowych na terenie Gminy Międzyrzecz.

Kolejnym z zadań zespołu ds. pracy socjalnej jest przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie działu świadczeń rodzinnych i wychowawczych tj. świadczenie wychowawcze 500+, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek pielęgnacyjny, jak i sekcji dodatków mieszkaniowych, energetycznych i stypendiów szkolnych. W 2021 r. zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe na potrzeby:

2. Świadczeń rodzinnych i wychowawczych w ilości 52.

3. **Dodatków mieszkaniowych w ilości 40.**

4.5. Program „Posiłek w domu i szkole”

Uchwałą Rady Ministrów przyjęto do realizacji wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019-2023. Program zakłada wsparcie finansowe gmin ze środków budżetu państwa w realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym jakim jest dożywianie. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, zapewnia pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji.

Realizacja świadczenia polegała głównie na przyznawaniu dożywiania dzieciom i młodzieży w szkołach i przedszkolach, a także przyznania gorącego dostarczanego do miejsca zamieszkania osób dorosłych posiłku. Realizatorem pomocy była firma Cateringowa „Gastron”.

Dzieci, którym Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał dożywianie w szkołach nie mogły korzystać z tej formy pomocy z powodu zawieszenia zajęć stacjonarnych. Zamieniliśmy więc sposób dożywiania w 2022 r. i 144 rodziny otrzymały na ten cel zasiłek celowy z przeznaczeniem na zakup żywności.

Osoby objęte wsparciem w ramach Programu „ Posiłek w szkole i w domu”	Ogółem/Liczba	W tym na wsi
Ogółem	305	45
dzieci/młodzież	55	7
Osoby dorosłe	106	5
Świadczenie pieniężne na ten cel	144	33

W ramach tego zadania OPS w 2022 roku realizował program „Posiłek w domu i szkole”, który

zakładał wsparcie finansowe gminy w dofinansowaniu posiłków dla dzieci, a także dorosłych o takich potrzebach.

W ramach tego zadania finansowane były posiłki w placówkach szkolnych i przedszkolnych, opłacano posiłki dla osób dorosłych, pokrywano wydatki na zasiłki celowe w zakresie dożywiania oraz zrealizowano paczki żywnościowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla rodzin, które korzystały z pomocy w formie dożywiania dzieci.

4.6. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2022.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w roku 2022 realizował usługi asystencji w ramach pozyskanych środków rządowych na realizację usług Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”. Zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Lubuskim Gmina Międzyrzecz pozyskała dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Celowego Fundusz Solidarnościowy w kwocie 617 814,00 zł.

Adresatami programu były osoby niepełnosprawne :

- a) Dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby.
- b) Osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Osoby orzeczone stopniem niepełnosprawności miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności czy podejmowaniu aktywności społecznej.

Program miał również na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. Do zadań asystenta należała przede wszystkim pomoc w wyjściu, powrocie oraz dojazdach np. na rehabilitację, zajęcia terapeutyczne lub do ośrodków zdrowia, kultury, pomoc w zakupach i załatwianiu spraw urzędowych.

Asystencji osobiści świadczyli usługi opiekuńcze w 36 środowiskach zamieszkania osób niepełnosprawnych w tym 26 osób legitymowało się orzeczeniem w stopniu znacznym. 14 osób posiadało orzeczenie w stopniu znacznym z niepełnosprawnością sprzężoną. 7 osób orzeczonych było stopniem umiarkowanym. W ramach usług pomocą asystentów objętych było 3 dzieci w wieku szkolnym.

4.7. Program „Opieka Wytchnieniowa”-edycja 2022.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w roku 2022 realizował usługi opiekuńcze w ramach pozyskanych środków rządowych na realizację usług Programu „Opieka Wytchnieniowa”. Zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Lubuskim Gmina Międzyrzecz pozyskała dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Celowego Fundusz Solidarnościowy w kwocie zł. 227 256,00 zł.

Celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem lub równoważnym poprzez zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. Opiekunowie osób niepełnosprawnych wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad

niepełnosprawnym członkiem rodziny i dzięki programowi ową pomoc uzyskali. Ważnym aspektem opieki wytchnieniowej było wzmocnienie osobistego potencjału członków rodzin, opiekunów zaangażowanych w sposób stały w codzienne wspomaganie osób niepełnosprawnych oraz ograniczenie wpływu na ich kondycję psychofizyczną wiążących się z tym obciążeń.

Usługi opieki wytchnieniowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu realizował:

- w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością w ramach pobytu dziennego (maksymalnie 240 godzin rocznie);

Uczestnicy Programu:

- nie ponosili odpłatności za świadczone usługi;
- a także mogli samodzielnie wybrać osobę, która świadczył usługę opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

W ramach świadczonych usług Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 2 opiekunów spełniających kryteria zatrudnieniowe zgodne z programem. Zatrudnieni opiekunowie osób posiadali niezbędne kwalifikacje oraz doświadczenie w pracy bezpośredniej z osobami niepełnosprawnymi.

W roku sprawozdawczym świadczyli usługi opiekuńcze w 9 środowiskach zamieszkania osób niepełnosprawnych, w tym pomoc uzyskało 1 dziecko orzeczone niepełnosprawnością. Wszystkie osoby posiadały znaczny i sprzężony stopień niepełnosprawności. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służyły również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogli wykonywać swoich obowiązków.

4.8. Asystent rodziny.

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Do jej zadań należy:

- 1.1 opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 1.2 opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 1.3 udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 1.4 udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 1.5 udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 1.6 udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;

- 1.7 wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 1.8 motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 1.9 udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 1.10 motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 1.11 udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 1.12 podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 1.13 prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 1.14 prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 1.15 dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 1.16 monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 1.17 sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 1.18 współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 1.19 współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach

tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Międzyrzecz w latach 2021 – 2022 (narastająco od początku danego roku)

Tabela 6. Objęcie wsparciem przez asystentów rodziny w Gminie Międzyrzecz

Rok	2021	2022
Liczba rodzin objętych wsparciem	38	36
Liczba osób w rodzinach	130	103
Liczba dzieci w rodzinach	75	68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

4.9. Piecza zastępcza.

W przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - co może oceniać tylko sąd opiekuńczy - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej - rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu. W przypadku konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między

rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba, że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą, odpowiednio, rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Gmina Międzyrzecz, zgodnie z art. 176 ust. 5 oraz art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2022 wraz z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Tabela 7. Umieszczenia w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2022

Rok	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	73	86
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	34	36
Łączna odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	1.099.698,18 zł	1.368.035,75 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

4.10. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania wspierające wobec rodzin przeżywających trudności – rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Międzyrzeczu oraz powoływane przez niego grupy robocze, bezpośrednio pracujące z rodzinami.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Międzyrzecz funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Został on powołany Uchwałą Nr XLVIII/446/18 Rady

Miejskiej w Międzyrzeczu, z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, którego członków powołano Zarządzeniem nr Z-145/2022 Burmistrza Międzyrzecza z dnia 14 listopada 2022n roku.

Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele różnych jednostek, którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany, w celu skutecznego reagowania na informacje o przemoc w rodzinie. Są to przedstawiciele m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zakładu Placówek Oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Służby Zdrowia, Sądu Rejonowego oraz organizacji pozarządowych.

Realizowane działania określone zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 w Gminie Międzyrzecz. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Jednocześnie grupy robocze opracowują i realizują plany pomocy przygotowywane indywidualnie zarówno z osobami dotkniętymi przemocą, jak również osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy i rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy oraz prowadzą poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Procedurę "Niebieskie Karty" wszczyna się w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Prowadzenie danego postępowania nie ma jednak określonych ram czasowych. Czas pracy z rodziną wynika z jej indywidualnych potrzeb - uzależniony jest od sytuacji całej rodziny i osoby doznającej przemocy, ustalonego indywidualnego planu pomocy oraz zapewnienia zaspokojenia niezbędnych potrzeb – przede wszystkim potrzeby bezpieczeństwa. Wobec powyższego w danym roku kalendarzowym liczba prowadzonych spraw jest różna od ilości wszczętych i przekazanych spraw do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach procedury „Niebieskie Karty” wsparciem objęte są nie tylko rodziny posiadające w swej strukturze włącznie osoby dorosłe, ale również rodziny z małoletnimi dziećmi. Analiza danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dotyczących prowadzonych postępowań w ramach procedury "Niebieskie Karty" pozwala na sformułowanie założenia, że czynnikiem mającym zasadniczy wpływ na występowanie przemocy w rodzinie, różnych zachowań agresywnych, aktów znęcania się nad członkami rodziny jest przeważnie problem alkoholowy. Członkowie grupy roboczej, podejmując współpracę z osobami doświadczającymi przemocy, próbują te osoby zmotywować, aby podjęły konkretne działania, by zaczęły żyć swoim życiem, a nie życiem osoby uzależnionej, często bowiem osobom tym towarzyszy bezradność wobec problemu alkoholowego bliskiej im osoby. Opierając się na analizie danych statystycznych stwierdza się również jednoznacznie, że przemoc może dotyczyć wszystkich niezależnie od pozycji na rynku pracy, sytuacji finansowej rodziny, wykształcenia czy miejsca zamieszkania.

4.11. Karta Dużej Rodziny.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, którzy spełniają warunki określone w/w ustawie.

Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do 25 roku życia. Natomiast bez ograniczeń wiekowych wydaje się Karty dzieciom legitymującym się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest na wniosek rodziny wielodzietnej. Wniosek o wydanie Karty może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Na podstawie Karty członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień (zniżek na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa oraz innych dóbr i usług) na poziomie ogólnokrajowym oferowanych przez instytucje i podmioty gospodarcze. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny w formie elektronicznej, wyświetlanej przy pomocy dedykowanej aplikacji na urządzenia mobilne (smartfony, tablety) weszła w życie od 1 stycznia 2018r.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły inne zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny. W związku z nowelizacją powołanej ustawy, od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W związku z powyższym znacząco wzrosła liczba osób składających wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 złożono 56 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

- Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców: 27
- Wnioski anulowane: 2
- Liczba przyznanych duplikatów Kart: 0

W okresie od stycznia do grudnia 2022 złożono 239 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

- Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców: 239
- Wnioski anulowane: 7
- Liczba przyznanych duplikatów Kart: 2

4.12. Inne formy wspierania rodziny w latach 2020/2021.

Uzupełnieniem polityki socjalnej Gminy Międzyrzecz są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, które finansowane są w całości z budżetu państwa.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenia wychowawcze są udzielane na okresy zasiłkowe (świadczeniowe). Przy świadczeniach uzależnionych od kryterium dochodowego, brane pod uwagę są dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy (świadczeniowy), jednak z uwzględnieniem dochodu uzyskanego lub utraconego po roku bazowym.

Świadczenia rodzinne - przyznawane są na wniosek uprawnionych osób. Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - celem tego zasiłku jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka,
- b jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - celem tzw. „becikowego” jest udzielanie wsparcia rodzinom, które zdecydowały się na posiadanie potomstwa,
- c zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy, który stanowi, że rada gminy może w drodze uchwały przyznać dodatkowe świadczenie,
- d świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne - wiążą się one z zwiększonymi wydatkami, które powstały w związku z niepełnosprawnością osoby w rodzinie bądź ze względu na podeszły wiek,
- e świadczenia rodzicielskie - celem tego świadczenia jest zwiększenie pomocy finansowej w związku z urodzeniem dziecka, przyjęciem go na wychowanie bądź objęciem go pieczęcią zastępczą dla tych rodziców, którzy nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego tj. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, studentom oraz osobom bezrobotnym.

Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z zasiłków wraz z dodatkami

	Liczba rodzin	
	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z zasiłków wraz z dodatkami	364	299
Kwota	1 755 665,50 zł	1 463 936,79 zł

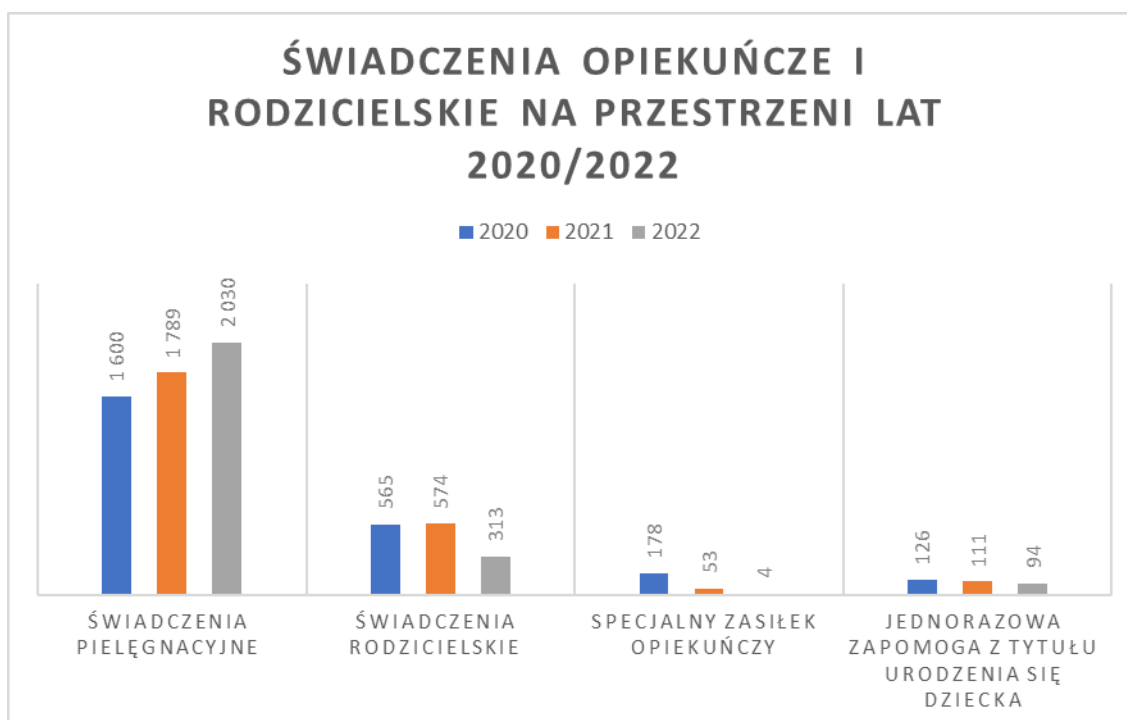
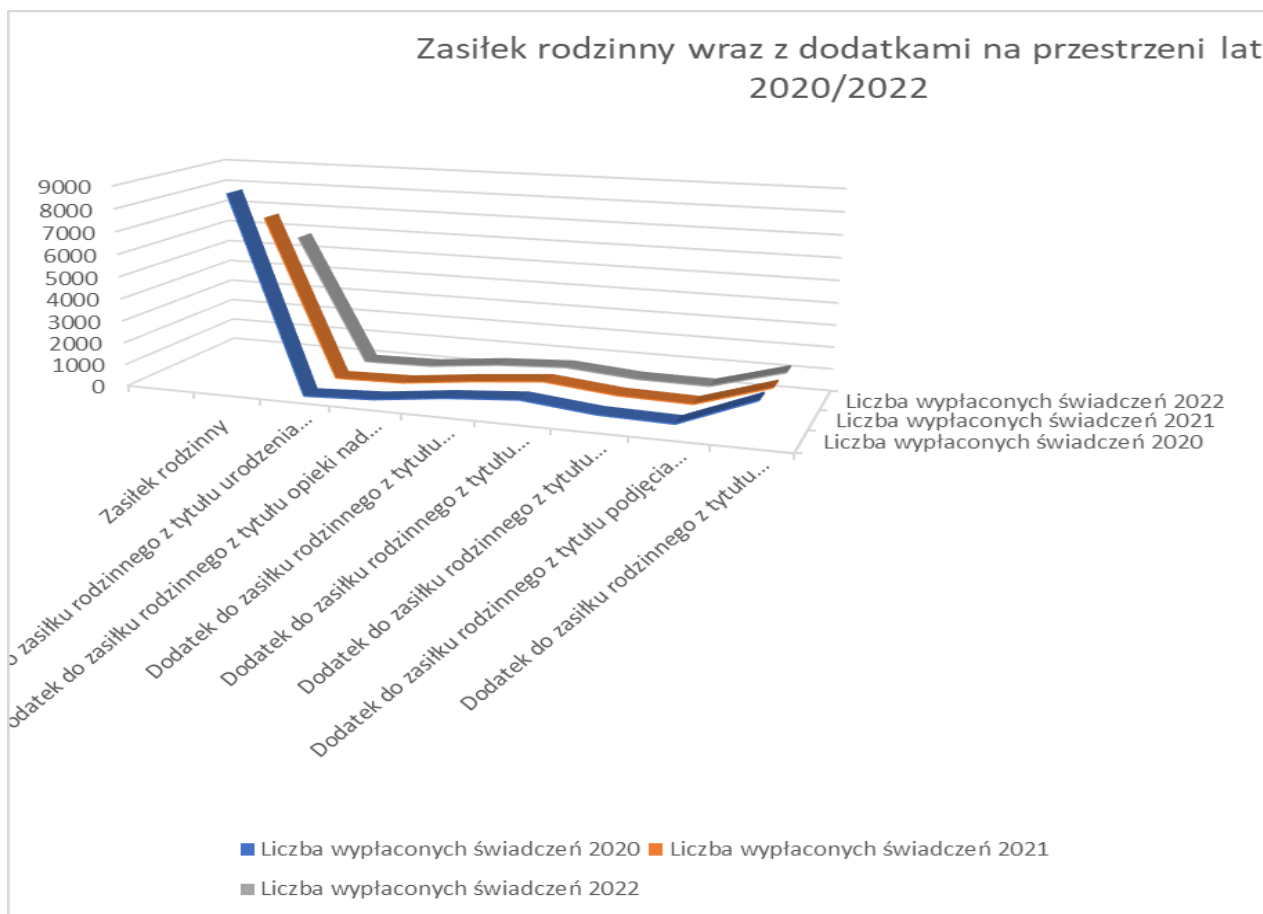
Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze i rodzicielskie

Tabela 9. Rodzaje świadczeń w latach 2020/2022

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń
		2020	2021	2022
1.	Zasiłek rodzinny	8776	7236	5808

2.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	26	19	21
3.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	180	101	86
4.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	554	461	427
5.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	797	756	600
6.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	477	439	349
7.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	408	369	325
8.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 720	1 398	1242
9.	Zasiłki pielęgnacyjne	13 568	13 014	12 635
10.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 600	1 789	2 030
11.	Świadczenia rodzicielskie	565	574	313
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	178	53	4
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	126	111	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

W latach 2020 – 2022 odnotowano znaczący spadek osób / rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz świadczeń opiekuńczych i rodzicielskich.

Tabela 10. Liczba wypłaconych świadczeń wraz z łączną kwotą przez cały 2022 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
Zasiłek rodzinny (do 5 lat)	1269	120 555,00 zł
Zasiłek rodzinny (5-18 lat)	4205	521 497,00 zł
Zasiłek rodzinny (18-24 lat)	334	45 090,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. urodzenia dziecka	21	21 000,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	74	28 916,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym w trakcie jednego porodu	12	4 800,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka art. 11a ust.1 pkt. 1	247	49 591,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka art. 11a ust.1 pkt. 2	180	35 380,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	33	2 970,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	567	62 370,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	349	34 696,00 zł
Dodatek do z.r. na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	35	3 955,00 zł
Dodatek do z.r. na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	290	20 010,00 zł
Dodatek do z.r. z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1242	117 990,00 zł
Zasiłek rodzinny i dodatki na podst. art.5 ust.3	166	39 219,34 zł

Źródło: Dane własne OPS

Tabela 11. Rodzaje świadczeń opiekuńczych

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
Świadczenie rodzicielskie	313	271 712,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka finansowana z budżetu	94	94 000,00 zł
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	12 000,00 zł

Źródło: Dane własne OPS

Świadczenia wychowawcze - przyznawane na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych.

Tabela 12. Dane dotyczące realizacji świadczenia wychowawczego 500+

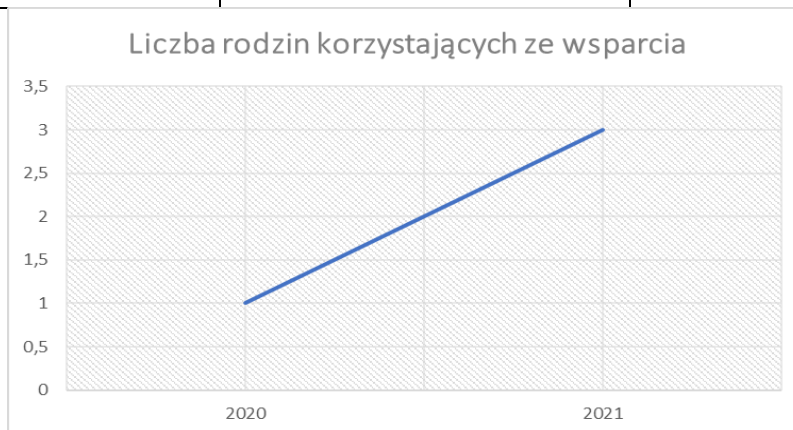
	Dane dotyczące realizacji świadczenia wychowawczego 500+	
	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z świadczeń wychowawczych	2656	2659
Liczba dzieci objętych wsparciem	4774	4903
Liczba świadczeń	51 041	50 236

Źródło: Dane własne OPS, Sprawozdanie MPIPS – 03

Za życiem - ustawa ta została wprowadzona dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie w sposób wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia – świadczenie wychowawcze w latach 2020/2021

	Liczba rodzin	
	2020	2021
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	1	3

Źródło: Dane własne OPS, Sprawozdanie MPIPS – 03

4.13. Opieka nad małym dzieckiem.

"Dziecko" w polityce społecznej traktowane jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

4.14. Placówki oświatowe.

Na terenie Gminy Międzyrzecz funkcjonują placówki edukacyjne prowadzone przez samorząd gminny w formie przedszkola publiczne, przedszkola niepubliczne, szkoły podstawowe. Edukacja szkolna dzieci i młodzieży na terenie Gminy Międzyrzecz odbywa się w 7 szkołach podstawowych oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Szkoły wyposażają swych uczniów w wiedzę nie tylko w ramach zajęć edukacyjnych, lecz również podczas zajęć organizowanych w ramach kół pozalekcyjnych, umożliwiających rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży. Szkoły zapewniają pomoc pedagogiczną i psychologiczną, organizują opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, uczęszczającymi do szkoły, kierują do zespołów dydaktyczno wyrównawczych i na zajęcia korekcyjno - kompensacyjne. Realizują cele wychowawcze na wszystkich organizowanych przez szkoły zajęciach przez nauczycieli, wychowawców, bibliotekarzy, wychowawców świetlic czy pracowników niepedagogicznych, w ścisłej współpracy z rodzicami.

Ogółem w roku 2021 opieką edukacyjną i wychowawczą objęto 3 095 (stan na 30.09.2021 r.)⁵ dzieci i uczniów, w tym:

- 2004 uczniów w szkołach podstawowych,
- 982 dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, z czego:
 - 431 w publicznych przedszkolach,
 - 436 w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,
 - 115 w przedszkolach niepublicznych.

W Zespole Klubów Dziecięcych w roku 2021 opieką objęto 109 dzieci w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym:

- 72 dzieci w Zespole Klubów Dziecięcych (48 dzieci na dzień 30.09.2021 r., 72 dzieci na dzień 31.12.2021 r.),
- 37 dzieci w Niepublicznym Żłobku .

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA W GMINIE MIĘDZYRZECZ W ROKU 2021

W roku 2021 w gminie Międzyrzecz funkcjonowały 3 przedszkola publiczne, tj.:

- Przedszkole Nr 1 z Grupami Żłobkowymi „Pod Jarzębinką”, ul. dr. T. Podbielskiego 1, 66-300 Międzyrzecz.
- Przedszkole Nr 4 „Bajkowa Kraina”, ul. Zachodnia 8, 66-300 Międzyrzecz.
- Przedszkole Nr 6 im. Jana Brzechwy, ul. Mickiewicza 25, 66-300 Międzyrzecz.

W gminie Międzyrzecz w roku 2021 funkcjonowały 4 niepubliczne przedszkola, tj.:

- Przedszkole Niepubliczne „Bajkowy Zakątek”, ul. Ściegiennego 1, 66-300 Międzyrzecz.
- Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Akademia”, ul. Wojska Polskiego 9, 66-300 Międzyrzecz.
- Przedszkole Niepubliczne „Bocianie Gniazdo”, ul. Świerczewskiego 49, 66-300

⁵ Dane własne Urząd Miejski w Międzyrzeczu – Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/2871/Raport_o_stanie_Gminy_Miedzyrzecz_za_2021_rok/

Międzyrzecz.

- Przedszkole Niepubliczne „Jutrzenka”, ul. Spokojna 6, 66-300 Międzyrzecz.

EDUKACJA SZKOLNA W GMINIE MIĘDZYRZECZ W ROKU 2021
W roku 2021 samorząd Międzyrzecza prowadził 7 szkół podstawowych, do których uczęszczało średniorocznie 2 400 uczniów:

- Szkoła Podstawowa Nr 1
- Szkoła Podstawowa Nr 2
- Szkoła Podstawowa Nr 3
- Szkoła Podstawowa Nr 4
- Szkoła Podstawowa Nr 6
- Szkoła Podstawowa w Bukowcu
- Szkoła Podstawowa w Kaławie

4.15. Poradnictwo specjalistyczne.

Gmina Międzyrzecz zapewnia pomoc w postaci specjalistycznego poradnictwa. Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzecz w roku 2022 uzyskali pomoc w formie specjalistycznej pomocy terapeutycznej, tj. terapeutę uzależnień i współuzależnień, psychologa, pracowników socjalnych.

Jednocześnie w ramach realizacji projektów socjalnych udzielana jest pomoc mająca charakter działań profilaktycznych. Z pomocy, w ramach projektu socjalnego „Poprawa sytuacji w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Międzyrzecz”, skorzystało 100 osób. Ponadto klienci OPS w Międzyrzeczu byli kierowani przez pracowników socjalnych do instytucji, punktów konsultacyjnych świadczących bezpłatne porady.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu realizował projekt socjalny „Moja Bezpieczna Rodzina”, który był uwzględniony w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Celem projektu było podjęcie działań na rzecz niwelowania problemów mieszkańców gminy w zakresie przeciwdziałania w rodzinie, interweniowaniu w przypadku przemocy w rodzinie, uzależnienia od alkoholu i innych środków odurzających, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W/W cel realizował: pracownik socjalny, psycholog, psycholog dziecięcy, trener samoobrony. Utworzona była Międzyrzeczka Niebieska Linia, a także punkt konsultacyjny z salą działań profilaktycznych oraz animacji.

Projekt ten, po rozszerzeniu o kolejne działania profilaktyczno-naprawcze i poprzez to zwiększeniu dostępności i liczby odbiorców, jest kontynuowany, gdyż odpowiada na zdiagnozowaną potrzebę mieszkańców gminy.

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego w latach 2021/2022

Rodzaj	Liczba rodzin w latach		
	2020	2021	2022
Poradnictwo specjalistyczne	97	127	94

Liczba osób w latach		
----------------------	--	--

Rodzaj	2020	2021	2022
Poradnictwo specjalistyczne	322	328	241

Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Tabela 15. Poradnictwo specjalistyczne w roku 2021

2021 rok			
L.p.	Kto udziela pomocy	Liczba osób, którym udzielono porad	Liczba porad
1.	Pracownicy socjalni OPS	106	125
2.	Psycholog	12	34
3.	Terapeuta uzależnień i współuzależnienia	20	69
4.	Psycholog	5	20
5.	Specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (praca z osobami stosującymi przemoc)	6	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

Tabela 16. Poradnictwo specjalistyczne w roku 2022

2022 rok (do dnia 28.11.2022 r.)			
L.p.	Kto udziela pomocy	Liczba osób, którym udzielono porad	Liczba porad
1.	Pracownicy socjalni OPS	209	315
2.	Psycholog	16	39
3.	Terapeuta uzależnień i współuzależnienia	10	45
4.	Psycholog	12	30
5.	Specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (praca z osobami stosującymi przemoc)	14	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

5. Adresaci programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Międzyrzecz zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych z problemem ubóstwa. Rodzin, które na skutek różnych sytuacji

życiowych, znalazły się w sytuacjach wymagających udzielania pomocy przez pałcówki oraz instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program ten kierowany jest w szczególności:

- dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi przewlekle - dla rodzin wielodzietnych,
- dla rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- dla rodzin niepełnych,
- rodzin z osobami starszymi, zależnymi wymagającymi pomocy osoby drugiej.

Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

6. Zasoby i partnerzy w realizacji programu.

Instytucje oraz organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny i inne pełniące funkcje wspierające wobec rodziny:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Urząd Miejski w Międzyrzeczu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu,
- Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Międzyrzeczu,
- Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu,
- Szkoły na terenie gminy Międzyrzecz,
- Placówki służby zdrowia,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Międzyrzeczu,
- Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień,
- Parafie z terenu Gminy Międzyrzecz,
- organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze wspierania rodziny, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin niniejszy program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

7. Cele programu, zadania, wskaźniki ich realizacji.

Cele określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 powinny opierać się na szansach pojawiających się w otoczeniu rodziny oraz poprzez wykorzystanie poszczególnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym istniejących zasobów wewnętrznych miasta. Cele wpisują się w projektowaną Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyrzecz na lata 2023-2030

Cel główny:

Celem głównym Programu jest pomoc rodzinom z różnymi potrzebami, poprzez rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego ich prawidłowemu funkcjonowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1

Poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez wsparcie rodzin w realizowaniu funkcji ekonomicznej i tworzenie warunków umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny.

Działania zmierzające do realizacji celu:

- zapewnienie adekwatnej pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, poprzez udzielenie pomocy socjalno-materialnej w formie świadczeń finansowanych z budżetu państwa, w tym na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawie o świadczeniach rodzinnych, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o karcie dużej rodziny,
- zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych w ramach realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez udzielenie pomocy w formie świadczeń finansowanych z budżetu państwa oraz budżetu gminy,
- objęcie pomocą w formie: stypendiów szkolnych i wyprawek wszystkich potrzebujących dzieci, na podstawie ustawy o systemie oświaty,
- współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w formie pokrywania części kosztów w/w pobytu, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej,
- zapewnienie opieki osobom starszym oraz osobom zależnym w domach poprzez kontynuację i rozwój usług opiekuńczych oraz realizację Programów „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa”, „Wsparcie seniora” i Projektu 7.5. „Usługi opiekuńcze w Gminie Międzyrzecz”.

Termin realizacji zadań – lata 2023 – 2025.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin: osób i rodzin objętych pomocą oraz wysokość środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy: - zasiłek stały - zasiłek okresowy - zasiłek celowy - zasiłki rodzinne z dodatkami - zasiłki pielęgnacyjne - świadczenia pielęgnacyjne - świadczenia rodzicielskie - specjalny zasiłek opiekuńczy - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - zasiłek dla opiekuna - świadczenia wychowawcze 500+ - fundusz alimentacyjny - świadczenie Za życiem 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Urząd Miejski w Międzyrzeczu, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu,
2. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, uczniów i młodzieży korzystających z gorących posiłków w placówkach oświatowych - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności - liczba osób starszych, chorych, niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - placówki oświatowe,

	żywności oraz gorącego posiłku jako pomocy rzeczowej.	
3. Objęcie pomocą w formie: stypendiów szkolnych i wyprawek wszystkich dzieci wymagających tej formy pomocy	- liczba przyznanych wyprawek szkolnych, - liczba przyznanych stypendiów szkolnych.	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Urząd Miejski, - placówki oświatowe.
4. Współfinansowanie pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, - wysokość środków wydatkowanych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej).	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Urząd Miejski, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu, - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
5. Zapewnienie opieki osobom starszym oraz osobom zależnym w domach	- liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych - liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym - liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym - liczba osób korzystających z programów finansowanych ze środków samorządu, budżetu państwa, środków unijnych.	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Urząd Miejski, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Starostwo Powiatowe, - służba zdrowia

Cel szczegółowy 2

Sprawny system interwencji kryzysowej oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach, w tym w rodzinach wychowujących dzieci.

Cel ten będzie realizowany w szczególności poprzez:

- współpracę między podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem,
- propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci, poprzez
- prowadzenie monitoringu i analizowanie sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej lub zagrożonej dysfunkcyjnością przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej,
- organizacja i finansowanie szkoleń osób pracujących na rzecz rodzin, w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych, w tym pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej,
- kontynuację i rozwój usług asystentów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej,
- zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa oraz informowanie o miejscach udzielanej pomocy, w tym kontynuacja realizacji projektu socjalnego „Moja bezpieczna rodzina” dla osób zagrożonych przemocą lub doświadczających przemocy w rodzinie, podnoszenie kompetencji w/w rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez organizowanie warsztatów, konsultacji specjalistycznych, zajęć indywidualnych i grupowych ze specjalistami,
- tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin, na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- działania wspierające Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec rodzin przeżywających trudności oraz działania profilaktyczne, szczególnie kierowane do dzieci i młodzieży z tereny Gminy Międzyrzecz, poprzez organizowanie spotkań członków Zespołu z uczniami szkół podstawowych i średnich oraz przeprowadzanie spotkań informacyjno-profilaktycznych z w/w grupą odbiorców,
- zapewnienie bezpiecznego schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie, poprzez skierowanie do mieszkania chronionego lub placówki zapewniającej tego typu wsparcie, na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, poprzez kierowanie i umieszczanie w Noclegowni lub schroniskach, na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- monitorowanie sytuacji rodzin w procesie wzmocnienia lub odzyskiwania zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, poprzez współpracę z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodzin, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- współpraca z GKRPA w zakresie motywowania do podjęcia terapii i kierowania na leczenie uzależnień rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych kryzysem, rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych uzależnieniami,

uzależnionych i ich rodzin, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Termin realizacji zadań – lata 2023 – 2025.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy
1. Kontynuacja i rozwój usług asystentów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodzin,	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.
2. Organizacja i finansowanie szkoleń dla asystentów rodzin w celu podnoszenia ich kwalifikacji i kompetencji	- liczba uczestniczących asystentów, - liczba kursów, szkoleń, warsztatów etc.	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.
3. Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego osobom przeżywającym trudności	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego.	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu, - Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Międzyrzeczu, - placówki oświatowe, - służba zdrowia, - organizacje pozarządowe.
4. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin	- liczba rodzin wspierających - liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin wspierających	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

5. Działania wspierające Zespołu Interdyscyplinarnego wobec rodzin przeżywających trudności	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" - liczba rodzin z dziećmi, objętych procedurą „Niebieskie Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu.
6.Przeprowadzenie akcji informacyjno-profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży na temat uzależnień, przemocy w rodzinie oraz innych zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań, - liczba uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu, - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zapewnienie osobom (matkom z dziećmi) bezpiecznego schronienia w przypadku stosowania wobec nich przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób dorosłych i dzieci korzystających ze schronienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu.
7. Zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym (osobom bezdomnym)	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób skierowanych do schroniska, noclegowni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu.
8. Monitorowanie sytuacji rodzin w procesie wzmacniania lub odzyskiwania zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba wizyt monitorujących - liczba zawartych kontraktów socjalnych - liczba realizowanych projektów socjalnych, projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, - liczba osób objętych projektami socjalnymi oraz projektami współfinansowanymi ze środków zewnętrznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu.
9. Współpraca z GKRPA w zakresie motywowania do podjęcia terapii i kierowania na leczenie uzależnień rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych kryzysem	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków skierowanych do GKRPA dot. rodzin zagrożonych kryzysem spowodowanym uzależnieniami - liczba osób skierowanych na terapię uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu, - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w

		Międzyrzeczu, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu, - Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień.
10. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz osobom doświadczającym przemocy domowej informacji o instytucjach udzielających specjalistycznego wsparcia. Umożliwienie dostępu do tych form pomocy.	- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy w rodzinie, - liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty, - liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe przez GKRPA w Międzyrzeczu, - liczba osób uczestniczących w zajęciach realizowanych i korzystających z pomocy w ramach projektów socjalnych.	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu, - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, - Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu, - Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny;
- zwiększenie liczby osób objętych usługami społecznymi w Gminie Międzyrzecz,
- poprawa bezpieczeństwa seniorów oraz umożliwienie samodzielnego funkcjonowanie tych osób w środowisku ich zamieszkania;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych, poprzez zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych;
- wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem lub równoważnym poprzez zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Międzyrzecz na lata 2023 - 2025 zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno - gospodarczą kraju, województwa lub Gminy. Przyjmuje się możliwość modyfikacji określonych w niniejszym dokumencie celów oraz kierunków działań, wtedy, gdy pojawi się taka potrzeba.

8. Monitoring i ewaluacja programu.

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz zainteresowania nimi odbiorców. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu oraz analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu. Dodatkowo pozyskiwane zostaną informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz określenie stopnia realizacji celów Programu.

Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań.

Monitorowanie i ewaluacja Programu będą się odbywać poprzez składanie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, który jest wiodącym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025.

9. Źródła finansowania.

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 będą:

- budżet Państwa,
- budżet Gminy Międzyrzecz,
- fundusze strukturalne,
- programy wspólnotowe Unii Europejskiej,
- środki funduszy celowych,
- jak również środki pozyskane z innych prawem określonych źródeł.

10. Podsumowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 zakłada tworzenie coraz lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania, dzieci w rodzinach zastępczych. Pomoc, rodzinom biologicznym w opiece nad dziećmi jest jednym z głównych kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystywały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości

w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Międzyrzecz.